

Decyzja
Prezydium KK
nr 5/25

ws. projektu ustawy MRPiPS o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” pozytywnie opiniuje kierunek rozwiązań zaproponowanych w projekcie ustawy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2024 r. o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami.

Opiniowany projekt ustawy zawiera wyczekiwane przepisy mające zwiększyć dostęp do usług wspierających osoby z niepełnosprawnościami w prowadzeniu samodzielnego życia. Ponadto wprowadzenie asystencji osobistej pozwoli podjąć aktywność zawodową części opiekunów. Istniejące do tej pory rozwiązania nie zapewniają trwałych i powszechnych warunków realizacji takiej usługi, ponieważ mają one charakter konkursowy lub tylko regionalny - są realizowane na podstawie programów Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej tylko przez niektóre samorządy i organizacje pozarządowe i nie mają stałego finansowania. Projektowana ustawa realizuje postulaty zgłaszane od wielu lat przez NSZZ „Solidarność” w tej materii.

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” przedstawia następujące uwagi szczególne:

Podstawowym warunkiem przyznania pomocy asystenckiej ma być posiadanie decyzji ustalającej potrzebę wsparcia na poziomie minimum 80 pkt w liczącej 100 pkt specjalnej skali tzw. skali potrzeby wsparcia. Zatem wiele osób z niepełnosprawnościami nie otrzyma wsparcia, np. większość osób niewidomych ze znacznym orzeczeniem o niepełnosprawności otrzymuje od 60 do 79 punktów. Zdaniem Prezydium KK, należy również przewidzieć ofertę asystenta dla osób, które otrzymają poniżej 80 punktów w skali potrzeb wsparcia.

Wątpliwości budzi również określenie grupy wiekowej uprawnionej do asystencji osobistej. Z usług asystenta nie będą mogły skorzystać dzieci poniżej 13 roku życia oraz osoby powyżej 65 roku życia, co trudno uzasadnić, gdyż niepełnosprawność nie ustaje z wiekiem. Dlatego zdaniem Prezydium KK należy usunąć górną wiekową granicę możliwości skorzystania z usług asystencji osobistej, co umożliwi lepsze dostosowanie systemu

do realnych potrzeb społecznych i uniknięcie sytuacji, w których osoby najbardziej potrzebujące zostaną pozbawione możliwości uzyskania pomocy.

Kolejna kwestia to zaproponowany maksymalny wymiar czasu pracy asystenta, wynoszący 240 godzin miesięcznie. W przypadku części osób z niepełnosprawnościami, które wymagają stałego wsparcia przez całą dobę, siedem dni w tygodniu, taka liczba godzin może być niewystarczająca. Ilość takich osób jest stosunkowo nieliczna dlatego należy rozważyć zwiększenie liczby godzin asystencji specjalnie dla tej grupy, aby nowy system pomocy był dla nich realnym wsparciem.

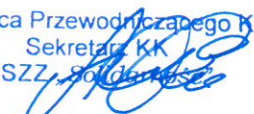
Projekt opiniowanej ustawy zakłada, że asystentem osoby z niepełnosprawnością nie będzie mógł zostać członek rodziny. Co do zasady ograniczenie to należy ocenić jako uzasadnione, ponieważ w praktyce trudno jest pogodzić relację rodzinną z profesjonalną relacją asystencką. Asystencja ma zapewniać niezależne życie zarówno dla osoby z niepełnosprawnością jak i dla rodziny tej osoby. Niemniej jednak wydaje się, że od tej zasady powinny zostać przewidziane wyjątki, na przykład w przypadku osób z głęboką niepełnosprawnością sprzężoną, może się zdarzyć, że ze względu na brak zaufania i strach wobec osób spoza rodziny wybór asystenta innego jak krewny będzie niemożliwy. Problemem może być również kwestia braku chętnych do pracy asystentów przy niektórych schorzeniach (np. trudne zachowania, wysoki stopień niepełnosprawności) oraz niedostępność asystentów w małych miejscowościach a co za tym idzie godziny asystenckie wykonywane przez krewnego w wyjątkowych sytuacjach mogą być zasadne.

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” uważa, że ustawa o asystencji osobistej jest jedną z najbardziej oczekiwanych przez środowisko osób z niepełnosprawnością i ich opiekunów dlatego przy uwzględnieniu powyższych uwag powinna wejść w życie w jak najkrótszym terminie.

Gdańsk, 14 stycznia 2025 r.

Prezydium KK

NSZZ „Solidarność”

Zastępca Przewodniczącego KK
Sekretarz KK
NSZZ „Solidarność”

Grzegorz Adamowicz